

6. KAD MAN VAR NODERĒT PAŠVALDĪBA?

**PAŠVALDĪBAS AUTOCEĻU IZMANTOŠANA
IZSNIEDZAMĀS IZZIŅAS**

Apsaimniekojot mežu, īpašniekam nepieciešamas dažādas atļaujas, izziņas vai konsultācijas. Visbiežāk meža apsaimniekošana ir saistīta ar Valsts meža dienesta (VMD) speciālistu apmeklēšanu, tomēr ir jautājumi, kas jārisina pašvaldībā.

Pašvaldība savos saistošajos noteikumos nosaka **nekustamā īpašuma nodokļa**¹ likmi. Pašvaldība ir tiesīga noteikt arī paaugstinātu likmi gadījumā, ja nekustamais īpašums netiek uzturēts atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai. Ja meža īpašniekam ir jautājumi par tā aprēķināšanu, atvieglojumu piešķiršanu, maksāšanas kārtību vai nepieciešama izziņa saistībā ar nekustamā īpašuma nodokļu nomaksu, tā iegūstama pašvaldībā.

Noteikumi par **koku ciršanu ārpus meža**² nosaka kārtību, kādā izsniedz atļaujas un aprēķina zaudējumus par koku ciršanu pilsētas un ciema teritorijā. Katras pašvaldības dome izdod saistošos noteikumus par koku ciršanu ārpus meža, nosakot koku ciršanas izvērtēšanas un publiskās apspriešanas procedūras kārtību, kā arī sabiedrībai nozīmīgus gadījumus, kad rīkojama publiska apspriešana.

Bez pašvaldības atļaujas var cirst augļu kokus un kokus, kuru celma caurmērs ir mazāks par 20 centimetriem, kā arī kokus, kas apdraud infrastruktūras darbību, cilvēka veselību, dzīvību vai īpašumu, ja pirms darbu veikšanas ir notikusi situācijas fotofiksācija un informēta pašvaldība. Šajā gadījumā vismaz piecas darbdienas pēc koka nociršanas nav pieļaujama koka celma un, vēlams, arī stumbra daļu aizvākšana, lai pašvaldība varētu pārbaudīt koka bīstamības pamatotību. Ja arī koku ciršanai nav nepieciešama atļauja, meža īpašniekam jāgriežas pašvaldībā un jāaizpilda speciāla veidlapa, lai saņemtu apliecinājumu par ārpus meža nocirstās koksnes izcelsmi.

Zemes īpašniekam nepieciešama pašvaldības atļauja koku ciršanai ārpus meža, ja kokus cērt pilsētas un ciema teritorijā, īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, parkā, alejā, kapsētā, gar valsts un pašvaldību ceļiem, virszemes ūdensobjektu aizsargjoslā, Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā un teritorijā, kurā atrodas kultūras pieminekļi, kā arī pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteiktajā,

1 <http://likumi.lv/doc.php?id=43913>

2 <http://likumi.lv/doc.php?id=247350>

Kad man var noderēt pašvaldība?

ainaviski vērtīgajā teritorijā vai tad, kad tie 1,3 metru augstumā no sakņu kakla sasnieguši noteiktu apkārtmēru. Pirms mežsaimniecisko aktivitāšu plānošanas un uzsākšanas meža īpašniekam vienmēr ir jāpārlicinās, vai tās atbilst spēkā esošajām normatīvo aktu prasībām!

Lai saņemtu atļauju koku ciršanai ārpus meža, zemes īpašnieks iesniedz pašvaldībā iesniegumu par koku ciršanu. Pašvaldība izvērtē koku ciršanas atbilstību normatīvajiem aktiem par sugu un biotopu aizsardzību un pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteiktajām prasībām īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, kā arī koku ainavisko, dendroloģisko un ekoloģisko nozīmīgumu, koku nozīmi dabas daudzveidības saglabāšanā un antropogēnās negatīvās ietekmes samazināšanā uz virszemes ūdensobjektiem un koku atbilstību ēku ekspluatācijas un cilvēku dzīves vietas un drošības apstākļiem, pēc tam pieņemot lēmumu par atļaujas izsniegšanu koku ciršanai ārpus meža

Pašvaldības atļauja koku ciršanai ārpus meža zemes nav nepieciešama, tomēr meža īpašniekam pašvaldībā jāaizpilda speciāla veidlapa apliecinājumam par nocirstās koksnes izcelsmi.

vai par atļaujas izsniegšanas atteikumu. Ja nepieciešams, pašvaldība nosūta iesniegumu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai, Dabas aizsardzības pārvaldei vai Valsts vides dienestam atzinuma saņemšanai. Ja koku ciršana nepieciešama būvniecībai vai derīgo izrakteņu ieguvei, zemes īpašniekam jāatlīdzina zaudējumi par dabas daudzveidības samazināšanu saistībā ar koku ciršanu pilsētas un ciema teritorijā.

*Meža likums*³ nosaka, ka pilsētu un ciemu teritorijā meža apsaimniekošanas papildu nosacījumus paredz arī pašvaldību saistošie noteikumi un meža apsaimniekošana nedrīkst būt pretrunā ar **teritorijas attīstības plānošanas** dokumentu prasībām. Meža īpašnieks var iepazīties ar šiem dokumentiem pie pašvaldības pārstāvjiem, lai noskaidrotu, vai viņa vēlmes un ieceres tiks atbalstītas, piemēram, attiecībā uz būvniecību, dabas parku izveidi vai citām aktivitātēm.

3 <http://likumi.lv/doc.php?id=2825>

Ja ceļš pieder pašvaldībai, ieteicams saskaņot gan smagās meža apsaimniekošanas tehnikas pārvietošanos, gan krautuvju ierīkošanu un citas aktivitātes šo ceļu tuvumā.

Pirms mežizstrādes uzsākšanas nepieciešams noskaidrot spēkā esošos noteikumus attiecībā uz **pašvaldību ceļu izmantošanu**. Ir pašvaldību ceļi, kuros netiek ierobežota lielgabariņa vai smagsvaru kravu pārvietošana, savukārt citiem ceļiem pastāv ierobežojums līdz noteiktam svara apjomam vai citas prasības. Visbiežāk meža īpašnieks slēdz līgumu par pašvaldībā esošo ceļu izmantošanu kokmateriālu pārvadājumiem, kā arī krautuvju ierīkošanu pie tiem, ja tas nepieciešams.

Īpašniekam ir tiesības noteikt māju ceļu, ja tas nav servitūts, lietošanas aizliegumu un ierobežojumus, saskaņojot to ar vietējo pašvaldību.

Ja meža īpašnieks vēlas savā meža platībā **ierīkot lauksaimniecības zemi**, tad atļauja, atbilstoši MK noteikumiem⁴, jāprasa vietējai pašvaldībai, kuras administratīvajā teritorijā atrodas meža īpašums, kurā paredzēta lauksaimniecības zemes ierīkošana. Ja lauksaimniecības zemes ierīkošana atbilst noteikumiem, tad pašvaldība nosūta dokumentus Dabas aizsardzības pārvaldei, Valsts vides dienesta reģionālajai vides pārvaldei un Valsts meža dienestam atzinuma sniegšanai. Ja šo institūciju atzinumi ir pozitīvi, meža īpašnieks rakstiski tiek informēts, ka divu mēnešu laikā vietējā pašvaldībā jāiesniedz ierīkojamās lauksaimniecības zemes (atmežojamās platības) izvietojuma plāns, ko izstrādājis mērnieks, atbilstoši normatīvajiem aktiem par zemes kadastrālo uzmērīšanu. Pamatojoties uz to, pašvaldība iesniedz VMD pieprasījumu kompensācijas apmēra aprēķināšanai, un meža īpašniekam tā jāsamaksā, kā arī jāiesniedz vietējā pašvaldībā informācija par veikto maksājumu, kas ir pamatā lēmumam par atļaujas izdošanu.

Literatūra

1. Likums Par nekustamā īpašuma nodokli. Pieņemts: 04.06.1997. Stājas spēkā: 01.01.1998.
2. Meža likums. Pieņemts: 24.02.2000. Stājas spēkā: 17.03.2000.
3. MK noteikumi Nr. 118 Kārtība, kādā lauksaimniecībā izmantojamo zemi ierīko mežā, kā arī izsniedz atļauju tās ierīkošanai. Pieņemts: 05.03.2013. Stājas spēkā: 08.03.2013.
4. MK noteikumi Nr. 309 Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža. Pieņemts: 02.05.2012. Stājas spēkā: 09.05.2012.

4 <http://likumi.lv/doc.php?id=255243>